

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Patērētāju tiesību aizsardzības centrs
K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 ♦ tālr. (+371)7388624 ♦ fakss (+371)7388634 ♦ e-pasts: tpkc@apollo.lv
Rīgā

29.12.2006. Nr.8-05/8426-S-1118

(..)

SIA "Lattelecom"
Reģ. Nr.400305278
Dzirnavu ielā 105,
Rīgā, LV - 1011

Atbilde uz iesniegumu

(..)

Izvērtējot lietā esošos materiālus, *PTAC secina:*

(..)

2. Saskaņā ar *PTAL* 25.panta ceturtais daļas 6.punktu *PTAC* funkcijās ietilpst „patērētāju tiesību ievērošanas uzraudzība līgumu projektos un līgumos, ko patērētāji slēdz ar ražotājiem, pārdevējiem vai pakalpojumu sniedzējiem, arī normatīvajos aktos paredzēto darbību veikšana, lai ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs grozītu līguma projektu vai pārtrauktu pildīt līguma noteikumus, ja līguma projektā vai noslēgtajā līgumā konstatēti netaisnīgi vai neskaidri noteikumi”. Tādējādi *PTAC* veica *Līguma* izvērtēšanu savas kompetences ietvaros.

Saskaņā ar *PTAL* 3.panta 2.punkta noteikumiem „patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja nav ievērots līgumslēdzēju pušu vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi”. Savukārt saskaņā ar *PTAL* 6.panta pirmo daļu „ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem”. *PTAL* 6.panta ceturtajā daļā noteikts, ka „novērtējot līguma noteikumus, ņem vērā pārdotās preces vai sniegtā pakalpojuma raksturu, visus apstākļus, kādos līgums noslēgts, kā arī noslēgtā līguma un ar to saistītā līguma noteikumus”.

3. No lietas materiāliem *PTAC* konstatē, ka *Patērētājam* parakstīšanai ticis iesniegts iepriekš sagatavots tipveida līguma projekts. Lai arī *Līgumu Patērētājs* ir parakstījis, tomēr *PTAL* ir paredzēti izņēmumi no vispārējiem līguma noslēgšanas noteikumiem.

Saskaņā ar *PTAL* 6.panta piektajā daļā teikto „līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus”. Arī Eiropas Kopienų 1993.gada 5.aprīļa direktīvas Nr. 93/13/ECC Par netaisnīgiem līguma noteikumiem patērētāju līgumos (kuras normas ir iekļautas *PTAL*) 3.panta otrajā daļā teikts, ka nosacījums vienmēr uzskatāms par neapspriestu, ja tas ir bijis sagatavots jau iepriekš

un patērētājam līdz ar to nav bijusi iespēja ietekmēt šā nosacījuma saturu, īpaši tas ir iepriekš formulētu tipveida līgumu kontekstā. Pie tam, *PTAL* 6.panta sestajā daļā noteikts: „ja ir apspriesti atsevišķi līguma noteikumi vai atsevišķu noteikumu attiecīgi aspekti, tad nevar uzskatīt, ka savstarpēji apspriesti ir arī pārējie līguma noteikumi”.

PTAL 6.panta septītā daļa nosaka, ka „ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt”. *PTAL* 6.panta septītās daļas noteikumi uzliek pierādīšanas nastu pakalpojuma sniedzējam gadījumos, kad pastāv domstarpības par to, vai attiecīgie līguma noteikumi ir vai nav savstarpēji apspriesti, tādēļ, ja *Sabiedrība* apgalvo, ka *Līguma* noteikumi ir savstarpēji apspriesti, tad tai ir pienākums to pierādīt.

Par apspriestiem līguma noteikumiem uzskatāmi līguma noteikumi, par kuriem līgumslēdzēji savstarpēji apspriežot (savstarpēji apmainoties viedokļiem) ir vienojušies. Līdz ar to parakstīts līgums pats par sevi nav pietiekams pierādījums tam, ka līgumslēdzēji savstarpēji apsprieda katru līguma noteikumu atsevišķi (skatīt, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 7.marta spriedums lietā Nr.C30519003 motīvu daļas 14.punktu).

Papildus *PTAC* norāda, ka „... standartlīgumi *per se* tiek uzskatīti par neapspriežamiem, tāpēc standartnoteikumu piemērošanas gadījumā faktiski nav nekādas juridiskas iespējas izvairīties no *Netaisnīgu noteikumu* direktīvas piemērošanas. Pat skaidri izteikts patērētāja apliecinājums, ka viņš ir iepazīstināts ar līguma standartnoteikumiem un vienojies par tiem, neizslēdz direktīvas piemērošanu” (G. Zadraks. Direktīvas 93/13/EEK par netaisnīgiem noteikumiem patērētāju līgumos nepieciešamā reforma, Likums un Tiesības, Nr.4, 2005, 103.lpp.).

Ņemot vērā iepriekšminēto un to, ka *Sabiedrība* iesniegtajiem paskaidrojumiem nav pievienojusi pierādījumus, kas pierādītu, ka *Līguma* noteikumi ar *Patērētāju* ir savstarpēji apspriesti, tad, ņemot vērā *Administratīvā procesa likuma* 161.panta pirmās daļas noteikumus, *Līguma* noteikumi uzskatāmi par neapspriešamiem ar *Patērētāju*.

4. *Līguma* 2.2.4.punkts nosaka, ka *Sabiedrības* pienākums ir „izskatīt Abonenta pretenziju par sniegtajiem pakalpojumiem un sniegt atbildi 30 (trīsdesmit) dienu laikā no pretenzijas saņemšanas dienas”.

Attiecībā uz *Līguma* 2.2.4.punktu *PTAC* norāda, ka saskaņā ar *PTAL* 27.panta pirmo daļu patērētājs ir tiesīgs pieteikt prasījumu ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam par preces vai pakalpojuma neatbilstību līguma noteikumiem divu gadu laikā no preces iegādes vai pakalpojuma saņemšanas dienas. Savukārt 2006.gada 1.augusta Ministru kabineta noteikumu Nr.631 „*Kārtība, kādā piesakāms patērētāja prasījums par līguma noteikumiem neatbilstošu precī vai pakalpojumu*” 15.punkts paredz pakalpojuma sniedzēja pienākumu sniegt atbildi uz patērētāja prasījuma pieteikumu desmit dienu laikā pēc prasījuma pieteikuma saņemšanas.

Vienlaikus *PTAC* norāda, ka iesniegt prasījumu pieteikumu par līguma noteikumiem neatbilstošu pakalpojumu ir patērētāja likumīgās tiesības. Saskaņā ar *PTAL* 6.panta pirmo daļu ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem.

Līdz ar to iepriekš minētais noteikums patērētāju nostāda to tiesību realizācijai nelabvēlīgākā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām, un līdz ar to līguma noteikums saskaņā ar *PTAL* 5.panta otrās daļas 5.punkta, 6.panta trešās daļas 1. punkta noteikumiem uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu.

5. Līguma 2.3.1.punkts paredz, ka SIA "Lattelecom" ir tiesības: „*mainīt Abonentam piešķirtā publiskā telefona tīkla numuru, norēķinu ciklu, vietējo elektronisko sakaru pakalpojumu teritoriju robežas bez Abonenta piekrišanas, par to rakstveidā brīdinot Abonentu 30 (trīsdesmit) dienas iepriekš*”. PTAC norāda, ka saskaņā ar *Elektronisko sakaru likuma* 23.panta trešo daļu abonentam (patērētājam) ir tiesības izbeigt līgumu bez līgumsoda piemērošanas, ja abonents saņēmis elektronisko sakaru komersanta paziņojumu par līguma nosacījumu grozījumiem (t.sk., par izmaiņām norēķinu ciklā), bet tiem nepiekrīt.

6. Vienošanās 4.5.punkts satur noteikumu, ka „*Lattelekom ir tiesības veikt izmaiņas vai grozījumus Pakalpojumā (t.i., tā sniegšanas noteikumos, funkcionalitātē, Pakalpojuma aprakstā), ja tas nepieciešams sakarā ar Pakalpojuma attīstību un ja nepieciešamību radījušas tehnoloģiskas izmaiņas Pakalpojuma sniegšanas procesā, kā arī mainīt Pakalpojuma tarifus*”. PTAC norāda, ka saskaņā ar PTAL 6.panta trešās daļas 12.punktu netaisnīgs līguma noteikums ir tāds, kas atļauj ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam vienpusēji grozīt līguma noteikumus vai preces vai pakalpojuma raksturojumu. PTAC norāda, ka saskaņā ar *Elektronisko sakaru likuma* 23.panta trešās daļas noteikumiem abonentam (patērētājam) ir tiesības izbeigt līgumu bez līgumsoda piemērošanas (nepiemērojot *Vienošanās* 7.3.punktā noteikto līgumsodu), ja abonents saņēmis elektronisko sakaru komersanta paziņojumu par līguma nosacījumu grozījumiem (t.sk., izmaiņas tarifos, pakalpojumā), bet tiem nepiekrīt.

7. *Vienošanās* 7.3.punkts paredz, ka „*Ja Abonents vienpusēji izbeidz Vienošanos vai Pakalpojuma sniegšana Abonentam tiek pārtraukta viņa vainas dēļ pirms 7.1.punktā noteiktā minimālā Pakalpojuma sniegšanas termiņa beigām, papildus jau veiktajiem maksājumiem par Pakalpojumu Abonents maksā līgumsodu LVL 99,00 (deviņdesmit deviņu latu) apmērā saskaņā ar Lattelekom izrakstītu rēķinu*”.

PTAC norāda, ka patērētājs ir tiesīgs izmantot savas likumīgās tiesības un lauzt līgumu saskaņā ar PTAL 29.panta noteikumiem, ja *Sabiedrība* ir sniegusi līguma noteikumiem neatbilstošu pakalpojumu. Līdz ar to arī tad, ja patērētājs ir noslēdzis minimālā termiņa līgumu, patērētājs ir tiesīgs vienpusēji atkāpties no līguma pirms minimālā termiņa beigām bez līgumsoda piemērošanas, ja pamats tam ir *Sabiedrības* sniegts līguma noteikumiem neatbilstošs pakalpojums. PTAC konstatē, ka minētajā noteikumā nav paredzēts šāds izņēmums. Tādējādi *Sabiedrībai* būtu jāprecizē *Vienošanās* 7.3.punkta noteikumi, paredzot patērētājam iepriekš minēto iespēju, pretējā gadījumā šādi līguma noteikumi nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī un ir pretēji labticīguma prasībām un saskaņā ar PTAL 5.panta otrās daļas 5.punktu ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, tādējādi saskaņā ar PTAL 6.panta trešās daļas 1.punktu ir vērtējami kā netaisnīgi līguma noteikumi.

8. Attiecībā uz *Vienošanās* nosacījumu, kas paredz, ka „*Abonentlīnija ir paredzēta balss pārraidei, garantētais datu pārraides ātrums – 9,6 Kbit/s*”, PTAC norāda, ka *Sabiedrībai* līgumā ir jānorāda precīzs datu pārraides ātrums (no Kbit/s - līdz Kbit/s), ja šis datu pārraides ātrums var būt mazāks par 9,6 Kbit/s, pretējā gadījumā patērētājam nav iespējams pārliecināties par sniegtā pakalpojuma kvalitāti un tādējādi viņš tiek nostādīts savu interešu aizsardzībai neizdevīgā stāvoklī salīdzinājumā ar pakalpojuma sniedzēju.

Ņemot vērā augstāk minēto, saskaņā ar *PTAL* 3.panta 2.punktu, 5.panta otrās daļas 5.punktu, 6.panta pirmo daļu, 6.panta trešās daļas 1.punktu, piekto un septīto daļu un pamatojoties uz *PTAL* 25.panta ceturtais daļas 6.punktu un astotās daļas 1.punktu, desmito daļu, *Administratīvā procesa likuma* 161.panta pirmo daļu, *PTAC* **uzdod SIA „Lattelecom”:**

- 1) pārtraukt pildīt ar *Patērētāju* šajā administratīvajā aktā konstatēto netaisnīgo *Līguma* 2.2.4.punkta noteikumu;
- 2) pārtraukt pildīt identiska satura noteikumus, kas minēti šī administratīvā akta nolemjošās daļas 1.punktā ar citiem patērētājiem noslēgtajos līgumos, kurus puses nav savstarpēji apspriedušas;
- 4) **mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas** grozīt administratīvā akta nolemjošās daļas 1.punktā minētos līguma noteikumus, kā arī tāda paša satura noteikumus kā *Vienošanās* 7.3.punkta noteikums patērētājiem piedāvātos līguma projektus;
- 5) sniegt informāciju *PTAC* par administratīvā akta izpildi pirms administratīvā akta nolemjošās daļas 4.punktā noteiktā izpildes termiņa beigām atbilstoši *PTAL* 25.panta desmitās daļas noteikumiem.

Saskaņā ar *Administratīvā procesa likuma* 70.panta pirmo daļu, 76.panta pirmo daļu un otro daļu, 79.panta pirmo daļu un *Patērētāju tiesību aizsardzības likuma* 25.panta pirmo daļu šo administratīvo aktu var apstrīdēt Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijā viena mēneša laikā kopš tā paziņošanas adresātam, iesniedzot iesniegumu par administratīvā akta apstrīdēšanu *PTAC*, Kr. Valdemāra ielā 157, Rīgā.

(..)

Direktore (paraksts)

B. Vītoliņa

(...)

IZRAKSTS PAREIZS